

Zväz slovenských filatelistov Bratislava
Komisia mládeže ZSF

**Rozvoj filatelie medzi mládežou
a zintenzívnenie podpory a financovania mládežníckej filatelie
na klubovej úrovni**

Komplexný projekt

Autor projektu: Mgr. Ján Mička, predseda Komisie mládeže ZSF
Email: micka@privatnet.sk

Gestori projektu

PaedDr. Jozef Oško, predseda RKM ZSF Liptovský Mikuláš (Stredoslovenský región); Ing. Josef Rančák, predseda RKM ZSF Poprad (Východoslovenský región); Mgr. Margita Nevrlová, predsedníčka RKM ZSF Trnava (Západoslovenský región); Marián Szalay, predseda KM ZKF mesta Bratislava

Cieľ projektu

Zvýšiť záujem žiakov a mladých ľudí o poštové známky, rozšíriť organizovanú filateliu, ukázať ako zberateľstvo poštových známok rozširuje poznatky získané v škole, ako poštové známky prispievajú k rozvoju kultúrnych hodnôt, k poznaniu vlastnej krajiny aj v spolupráci s krajinami združenými v Európskej únii.

Určenie projektu

Projekt je určený v prvom rade žiakom základných škôl, gymnázií a stredných škôl, prípadne aj žiakom ostatných druhov a typov škôl. Možno do neho zapojiť aj študentov vysokých škôl.

Zdôvodnenie projektu

Pošta patrí historicky medzi najstaršie inštitúcie na svete a jej služby ľuďom sú známe niekoľko tisícročí. Poštová známka ako jej neodmysliteľný atribút je známa iba 165 rokov a prakticky od jej vzniku v r. 1840 v Anglicku už možno hovoriť o filatelii, ako o odbore ľudskej činnosti, zaoberajúcom sa zberateľstvom poštových známok. Spolu s numizmatikou patria k tým zberateľským činnostiam, ktoré majú vysokú kultúrnu hodnotu, kde predmety zberateľskej činnosti sa i po rokoch zhodnocujú a neustále priťahujú záujem verejnosti.

V minulosti zbieranie poštových známok prispievalo k poznaniu cudzích krajín a ich kultúry. Nahradzovala ľuďom cestovanie do ďalekých, exotických krajín a preto patrila k najrozšírenejším záujmom ľudí a zberateľským odborom. S rozvojom dopravnej techniky, elektroniky, prostriedkov komunikácie a výmeny informácií tento jej prvok celosvetovo poklesol ako na význame, tak aj v záujme o filateliu. S tým súvisí aj nahrádzanie tradičného poštového styku listami a pohľadnicami, ktorým ale nemožno uprieť dôležitý osobný kontakt, inými prostriedkami komunikácie – dnes sa využívajú telefonické služby SMS, e-mail. Týka sa to aj mladých ľudí, ktorí vo svojich záujmoch dávajú prednosť módnym športovým činnostiam, práci s počítačom, často nevhodným elektronickým hrám, alebo pasívnemu vyesedávaniu pred televízorom.

Pritom však pošta svojimi novými produktami poštové známky, ktoré nemajú všetky funkcie ako tomu bolo v minulosti, obohacuje o nové moderné hodnoty, ktoré plnia nielen svoju hlavnú funkciu výplatného, ale prinášajú navyše osobnostné prvky (napr. personalizovaná známka, v niektorých krajinách zhotovenie známky alebo pohľadnice podľa vlastného námetu a pod.) Znamky udržuju svoju umeleckú hodnotu ako miniatúrneho umeleckého diela alebo grafického diela, na tvorbe ktorého sa podieľajú poprední slovenskí umelci. U nás to dokazujú príklady slovenských známok, ktoré dosiahli vysoké uznanie v medzinárodných súťažiach, v ktorých boli ocenené ako najkrajšie známky na svete.

Žiaci, zapojení do filatelickej zberateľskej činnosti, budú svojou aktívnou činnosťou naplňovať svoj voľný čas, čo môže prispieť k prevencii nežiaducich javov, ako sú napr. drogy a pod. Filateliou budú rozvíjať svoje znalosti, získané v škole, rozvinú svoje estetické cítenie, môžu získať nových kamarátov pričom uplatnia znalosti cudzieho jazyka zo školy pri kontaktoch s filatelistickými priateľmi v zahraničí. Naplnia tak heslo, propagované na výstavách poštových známok pred niekoľkými rokmi: *Filatelia je svet poznania a mieru.*

Obsah projektu

Deti a mládež, žiaci a študenti budú v rámci projektu zbierať poštové známky, vzájomne si ich vymieňať, budú zostavovať vlastné zbierky známok podľa krajín alebo námetov. Budú spoznávať vlastný región prostredníctvom poštových pečiatok a pôšt pôsobiacich v regióne. Zoznámia sa s históriou pošty, naučia sa zásadám správneho filatelistu s ukladaním známok a ich usporiadaním. Dozvedia sa, ako získavať známky kúpou, výmenou, zo skartu, zmývaním z obálok a pod.

Spoznajú významných umelcov, ktorí tvorili poštové známky alebo ktorých diela boli na známkach zobrazené. Budú hľadať poštové známky, späť s obcou, mestom alebo regiónom v ktorom žijú. Zostavia malé zbierky známok, ktoré súvisia s učivom preberaným v škole. Napr.: zemepis – mestá, dejepis – história Slovenska, prírodopis - ochrana prírody a ekológia, občianska náuka - miesto Slovenska v zjednotenej Európe, významné osobnosti slovenských dejín, slovenský jazyk a literatúra – slovenskí básnici a spisovatelia na známkach, výtvarná výchova – umelecké diela na známkach, biológia – rastliny, zvieratá a mnoho ďalších námetov.

Mladí filatelisti sa zapoja do súťaže Filatelistická olympiáda, zostavia miniexponáty alebo súťažný exponát na filatelistickú výstavu. Žiaci a študenti uplatnia cudzí jazyk, učiari sa v škole, hľadaním kontaktov a výmenných partnerov so zahraničím. Naučia sa poznávať základné poštové tarify, písanie adries, vyplňovanie poštových tlačív (podací lístok, balíková sprievodka). Zoznámia sa s činnosťou pošty v obci, v meste v ktorom žijú, navštívia Poštové múzeum v Banskej Bystrici.

Z uvedeného obsahu projektu nemusia plniť jeho všetky časti, ale si vyberú len niektoré podľa vlastného záujmu, podľa výberu vedúceho alebo tých námetov činností, pre ktoré majú materiálne predpoklady, sú pre nich najlepšie prístupné alebo majú pre ne najlepšie podmienky.

Mediálni partneri projektu

Časopisy Poštové zvesti, Spravodajca ZSF, Zberateľ, regionálna tlač, mestská TV

Organizácia projektu

Najvhodnejší čas zahájenia projektu so žiakmi je začiatok školského roku, kedy zistíme záujem žiakov. Vhodné je ešte predtým usporiadať besedu o filatelii v školskom klube alebo medzi záujemcami, vyhlásenú výveskou alebo oznamom v školskom rozhlase. Besedu zabezpečí miestny klub filatelistov, ZSF poskytne konzultácie učiteľovi alebo vychovávateľovi, ktorý bude mať záujem viesť filatelistický krúžok v škole alebo v školskom klube detí. Pre väčší počet záujemcov ZSF zabezpečí seminár vedúcich krúžkov, kluby filatelistov vytipujú vhodných adeptov na túto prácu s mládežou. Je možnosť využiť pri organizovaní krúžkov mladých filatelistov vzdelávacie poukazy Ministerstva školstva. Kluby filatelistov zvýraznia odbornú a materiálnu pomoc vedúcim KMF. Každý pracujúci krúžok dostane na činnosť skart z prostriedkov Slovenskej pošty, a.s., sadu pečiatkovaných slovenských známok a ročník obálok prvého dňa (FDC).

Najlepší jednotlivci z krúžkov sa zúčastnia filatelickej olympiády, ktorú vyhlasuje každoročne Komisia mládeže ZSF. Pri aktívnej činnosti a tvorbe mládežníkov zo zostavených minixponátov vedúci usporiada malú výstavku a v prípade schopnosti pri pokračovaní činnosti a zvyšovaní odbornosti môžu členovia krúžkov začať pracovať na tvorbe nenáročných exponátov. Ako prvovystavovatelia sa môžu zúčastniť výstav poštových známok, organizovaných ZSF.

Hlavný organizátor projektu

Zväz slovenských filatelistov 812 11 Bratislava 1, Radlinského 9

Harmonogram projektu

1. Prerokovanie, schválenie Projektu Radou ZSF – december 2006
2. Informácie o Projekte SP, a.s. – január 2007
3. Publikovanie Projektu v Spravodajcovi ZSF, prípadne v iných odborných časopisoch - marec 2007,
Oboznámenie KF s obsahom Projektu, vydanie propagačných materiálov.
4. Výber vedúcich KMF v Kluboch filatelistov – apríl, máj 2007
5. Seminár vedúcich, odborné školenie – máj 2007
6. Informácie v škole, organizovanie besied v ŠKD (školský klub detí) – jún 2007
7. Nábor členov, evidencia, získanie miesta, času stretávania, vypracovanie plánu činnosti - september 2007
8. Začiatok práce v krúžku mladých filatelistov – október 2007
9. Pravidelná činnosť – november 2007 až máj 2008
10. Vyhodnotenie projektu – jún 2007

Rámcová osnova projektu (námety)

História pošty v obci, prehliadka zbierok žiakov, beseda s významným zberateľom, beseda s výtvarníkom – tvorcom slovenských známok, výtvarná súťaž na poštovú známku, filatelistický zemepis, druhy poštových známok, čo vidíme na obálke (pohľadnici), získanie skartu (kancelártie, pomoc rodičov z podnikov s bohatou korešpondenciou, rôzne inštitúcie), zmývanie známok, práca so skartom, ukladanie známok – zásobník a album, vzájomná výmena známok, najdrahšie a najvzácnejšie známky sveta, umenie na známkach, šport na známkach, človek a životné prostredie, internet – www stránky poštových správ, činnosť a produkcia POFIS, tvorba minixponátu na voľnú tému (zvieratá, rastliny, osobnosti, dobývanie vesmíru, šport a telovýchova...), exkurzia na poštu, návšteva poštového múzea, filatelistické hry a zábavy

(filatelistické PEXESO), história 1. známky, prvé známky Česko-Slovenska, Slovenské známky 1939-45, známky Slovenska od r. 1993, práca s katalógom známok, zahraničné katalógy, odborná filatelistická literatúra, návšteva výstavy poštových známok, propagačná výstavka v triede a v škole, vyhodnotenie celoročnej činnosti, letná činnosť (tábor mladých filatelistov, prázdninové letné dvory a pod).

Námety ďalších aktivít

Kružkové kolo Filatelickej olympiády, krajské kolo Filatelickej olympiády (postupujúci), kongres mladých filatelistov (delegáti, najlepší filatelisti), článok o svojej činnosti v školskom časopise, v regionálnej tlači, v miestnom rozhlase alebo TV, odborná tlač.

Materiálne vybavenie

- Skart, FDC, pečiatkované známky – Slovenská pošta , a.s.
- Výbery známok, prebytky členov – KF
- Celiny, celistvosti, príležitostné poštové pečiatky – ZSF
- Skart poštových lístkov, obálok – ZSF
- Ostatný materiál – filatelistickí obchodníci a firmy

Metodická a odborná pomoc

- Seminár, školenie - ZSF, Komisia mládeže a odborné komisie ZSF
- Odborná a metodická literatúra – ZSF (Čo má vedieť filatelista – State ZSF, Pedagogika v práci vedúceho KMF, 10 kapitol – ako viesť filatelistický krúžok, Spravodajca ZSF, spravodaje odborných komisií
- Katalógy poštových známok – ZSF

Finančné zabezpečenie

- Ministerstvo školstva, ZŠ, SŠ a G (vzdelávacie poukazy)
- SP, a.s., ZSF, Kluby filatelistov – v súlade so schváleným rozpočtom
- Mestá a obce – dotácie z prostriedkov na ochranu mládeže pred negatívnymi javmi (Protidrogové aktivity, kultúrne a vzdelávacie podujatia)
- Mimovládne organizácie, tretí sektor

Mgr. Ján Mička

(redakčné úpravy, M. Polovka)